

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXX. Humanæ legis obligatio tribus præcipuè modis cessat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

CAPUT XXX.

Humana legis obligatio tribus precipue modis cessat.

238 **P**rimò, per expressam, vel tacitam Legislatoris revocationem. Quia lex pendet à voluntate ipsius.

239 **S**ecundò, per materiæ mutationem, si nempe materia legis 1º. de licita & utili (ob advenientes circumstantias) fiat illicita, vel damnosa & noxia. Quia lex nequit ad illicitum & noxium obligare. Unde cessat obligatio reddendi depositum, quando repetitur ad injustum nocumentum alicui inferendum. 2º. si fiat impeditiva majoris boni, vel alterius legis magis obligantis. Tunc enim debilius cedere debet fortiori, lexque minoris boni, vel charitatis, cedere debet legi majoris boni, vel charitatis, sicut minus bonum cedere debet majori bono. 3º. si fiat nimis molesta, & difficilis. Quia lex humana, sicut in principio, sic in decursu esse debet humana, & moraliter possibilis.

240 **T**ertio, per cessationem finis adæquati ipsius. Quia finis adæquatus legis, est velut fundamentum & anima legis. Destructo verò fundamento, corrui ædificium, cessanteque animâ legis, lex emoritur. Id tamen intelligendum de cessatione finis legis in communi, sive respectu Communitatis, non in particulari, sive respectu alicujus particularis. Nunquam enim finis legis, latae in generale bonum Communitatis, vel ad removendum malum, vel periculum aliàs imminens multis de Communitate, cessat respectu alicujus particularis, nisi cesset respectu Communitatis, uti proximè patebit.

CAPUT XXXI.

Finis legis latae in bonum generale Communitatis, vel ad removendum malum, seu periculum aliàs imminens multis de Communitate, nunquam cessat in particulari, nisi cesset in communi. Infundata proinde est opinio plurimum Recentiorum, quod lex cesset in particulari, cessante sine legis in particulari, quodque leges in præsumptione fundata, cessent in casibus particularibus, in quibus particulariter falsa est præsumptio.

241 **J**ulius Mercorus in præfatione libri sui, cui titulus, *Basis Theologiae Moralis*, sapienter observat, multos in Theologiam Moralem abusum, multas videlicet opiniones nimis laxas irrepsisse, sub vano prætextu cessantis legis in particulari, ob cessationem finis.

Nec dubium, plures similiter irrepsisse, sub vano prætextu, quod leges in præsumptione fundatae, cessent in casibus particularibus, in quibus particulariter falsa est præsumptio. Cujus prætextus vanitatem si per-

spectam habuisset Diana p. 1. tr. 10. resol. 28. non dixisset, ex illo principio, seu prætextu, multos quotidie scrupulos in praxi à Confessariis tolli posse.

Prætextuum quippe illorum vanitas multipliciter ostenditur. 1º. Quia non omnium, quæ à Majoribus constituta sunt, ratio adæquata reddi potest; rationesque eorum quæ constituntur, inquiri non oportet; alioqui multa ex iis, quæ certa sunt, subverterentur. L. 19. & 20. ff. de legib.

2º. Quia finis legis rarò exprimitur in lege, nec exprimi debet; nec nostrum est de eo judicare, sed in dubio legibus obedire (secundum Augustinum relatum can. in istis dist. 4. Non debemus judicare leges, sed secundum leges) vel saltem ad Superioris declarationem recurrere; non autem sub cessantis finis legis, vel sub falsæ præsumptionis prætextu, propriâ autoritate, nos à lege eximere. Ut enim dicitur §. rursus Instituto de usucapionibus, licet ratio usucapionis cesset in absente Reipublica causa, tamen adversus usucapionem restitutio à Superiore imperanda est.

3º. Finis legis, de qua in assertione, non est vitatio mali particulariter, sed communiter alioqui imminens; vel quia scilicet nisi hoc vel illud omnibus universim præcipiatur, vel prohibeatur, multa mala, seu inconvenientia contingunt in Communitate, quæ Legislator in commune bonum vult avertere: siquidem in condendis ejusmodi legibus, Legislator non attendit ad id quod accidit particulariter in me, vel in te, vel in omnibus, sed ad id quod accidit communiter, vel in multis, uti docet S. Thomas 1. 2. q. 84. a. 1. ad 3. q. 90. a. 2. q. 96. a. 1. & 6. & 2. 2. q. 147. a. 4. ubi sic: *Statuta communia proponuntur secundum quod multitudini conveniunt. Et idem Legislator in eis statuendis attendit id quod communiter & in pluribus accidit. Enimverò jura constituta oportet in his quæ sapius, vel communiter accidunt. L. jura ff. de legib.* Ratioque sufficiens ad præcipiendum vel prohibendum omnibus, est quia alioqui tale vel tale malum, vel periculum continget in multis, v. g. periculum perversionis ex lectione librorum hæreticorum. Ratio proinde sufficiens ad prohibendum omnibus lectionem istam, est quia nisi lectio ista prohibeatur omnibus, periculum est ne multi ex eorum lectione pervertantur. Neque enim Legislator attendit periculum, ne iste vel ille particulariter pervertatur (hoc enim ut plurimum scire non potest) solum igitur attendit periculum, ne multi de Communitate pervertantur. Si enim hoc prudenter judicet, lectionem illam omnibus prudenter interdicit.

Finis proinde legis, de qua in assertione, numquam cessat in particulari, nisi cesset in communi. Cujus oppositum dum supponit opinio triginta Doctorum (apud Dianam supra) dicentium, *Cessante sine legis in particulari,*